

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 "
za četrt leta 6 "
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); tuzven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiló političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Delavsko gibanje.

III.

V zistemu je krivda in izhaja od todi, da ga tradicija silil obratiti pogled vedno v minolost: v to, kar je bilo. Ker mu je oko neprestano obrneno v minolost, in vsled tega vsa skrb v to, da bi se obrnilo, kar je bilo, a je zgubilo pravo do ekzistence, nima vida za sedanjost in zmišla za naloge sedanjosti. Nekdaj je imela Avstrija primat v Nemčiji! Tega ne morejo pozabiti oni, ki vodijo državo. Vedno in vedno gledajo za tem fantomom, ki se jim pa odmika bolj in bolj v daljavo, megleno in za vedno nedosežno jim minolost. V tem neprestanem zamaknevanju v to, kar je bila naša monarhija pred letom 1866, prednjačila nemškimi državam in državicam, hoče po sili negovati neko nemško tradicijo, ki pa v resnici ni nič drugega nego duh — umrlih.

Duhovi umrlih jih begajo, da ne umejo bitstva države in njenih nalog. To stremeljenje po charitativni nemške hegemonije jim visi na nogah kakor svinčena teža, da ne morejo storiti krepkega koraka na polje moderne zakonodaje za gospodarske in socialne reforme.

Nemški zvelj je v tej državi v veliki manjšini, oziroma: nemški podaniki so v veliki večini; temu doledno bi na političnem, socialnem in gospodarskem jačeju razmerah najbolj participirala nenemška plemena. A čim jača bodo ta plemena kulturelno in gospodarsko, tem hitreje in temeljiteje bo dovedeno ad absurdum ravno isto glavno prizadevanje zistema, da bi se obrnilo nemško usidranje v tej državi.

Zato smatra ta zistem za svoje prvo in glavno nalogo — nalogo germanizatorja! Zato bi hotel nemški element v Avstriji, da vlada najprej izvrši delo germanizacije, da bodo eventuelne pozneje gospodarske in socialne reforme prihajale v prilogo germanizovanim ljudem ter služile v podkrepitvenje moralne svetovne pozicije vsega nemštva! Tu je vzrok, da avstrijske vlade sicer — ker evolucija v življenju človeške družbe silil v to — delajo koncesije novim modernim idejam s tem, da objubljuje reforme, katerih obljub pa — iz navedenih vzrokov — ne izpolnjujejo. Tu je vzrok, da misli zistem, da je že izvršil Bog ve kako nacionalno-gospodarsko in socialno-politično

delo, ako je v zboru predložil takov zakon o krošnjarstvu, da je naletel malone na splošni odpor.

V borbi protit temu zistemu bi se morali združiti vsi, ki zahtevajo od države, naj viši svojo socialno in gospodarsko-reformatorno nalogo v zmislu potreb sedanje dobe.

Tu je med poklicnimi v prvi vrsti tudi socialistična stranka. In tu bi lahko mi opravili rkrimirali. Socialistična stranka naj nam odgovori po duši, je-li se je nje vodstvo v splošem političnem življenju, in je-li so se posebno nje zastopniki v parlamentu ekspozirali do sedaj proti temu zistemu in tisti meri, kakor bi bil ta zistem zaslužil po meri zamud na škodo delavstva, kolikor mu jih sedaj čita ista avstrijska strokovna komisija sama?! Mi jih vidimo pač v večnih praskah in včasih tudi v ostrih bojih, sedaj s Čehi, sedaj s Poljaki, sedaj z nemškimi klerikalci, sedaj s krščanskimi socialisti, s Schönerr-jarci in včasih tudi z nemškimi liberalci: ali proti velikemu grešaniku — zistemu, temu velikemu krivcu, oziroma proti vladi, ki je nositeljica tega zistema, proti tej energija socialistične delegacije v parlamentu ne more ali noče priti do pravega krepkega razvoja! — Tako — recimo — čudno je vedenje te delegacije nasproti vladi, da so jih nekateri listi že začeli nazivljati — ces. kr. socialiste.

V vrsti boriteljev proti vladnemu zistemu v Avstriji bi bilo jedino mesto socialističnim skupinam v parlamentu in izven istega. Ta zistem mora pasti, da se odpre pot za izvajanja modernej socialnih idej v velikem zlogu, tistih idej, katerim pripada bodočnost!

Ali narava ne pozna skokov, vse na svetu se mora vršiti logično. Vsaka doba ima svojo vodilno idejo, ki nadvladuje duhove. Današ nadvladuje še narodno gibanje, v nekoliko letih ali v par desetletjih bržkone ne bo več. To sedanje gibanje odstopi prostor drugemu — socialnemu. Ali povsem kriva misel je, da se velike ideje kar umikajo brez sledi, kakor meteor, ki se prikazuje in izginja. Kakor bi bilo nezmišlno pričakovati, da se deroči hudournik kar hkratu zaustavi in — posuši (marveč mora njegovo vodovje prepluti svojo predpisano pot), istotako je nezmišlno domnevanje, da bi se velika ideja s toliko etično silo, kakoršnja je narodna ideja, umaknila kar tako in ne

da bi izvršila svoje misije, ne da bi bila razvoju človeštva pritisnila svojega označja. V interesu bodoče socialne ideje bi morale torej socialistične skupine delovati z vso energijo, da se reši narodno vprašanje v pravičnem zmislu ter neizprosno pobijati vse, kar se protivi taki rešitvi — v prvi vrsti torej avstrijski vladni zistem!!

Razvoj v človeški družbi ima svoje zakone logike. Zato je — poleg porušnja vladnega zistema — še drug razlog, ki bi moral siliti socialistične skupine, da bi z železno energijo sodelovale za rešitev narodnostnega vprašanja v zmislu pravice. Mase je treba vsposobiti za sodelovanje na velikih gibanjih, vsposobiti, da umevajo sodobna vprašanja. Če hočemo, da bodo mase imele zmišl za socialno in strokovno organizacijo, za izdatno brambo interesov onega razreda, kateremu pripadajo, moramo jih dvigniti na čim višjo stopinjo kulture. A stopinja kulture vsega naroda in njega posamičnih delov je v tesni zavisnosti od stopinje politične in narodne moči, ki je narodu na razpolago. Čim močnejši je narod politično in gospodarsko, s čim večjo mero svobode in pravice do samodoločbe razpolaga, tem izdatneje, v tem obilnejši meri more skrbeti za sredstva v svojo kulturno povzdigo. Narod more s pripomočki svoje narodne kulture najuspešneje spolnjevati svojo splošno naobrazbo.

A avstrijski vladni zistem je tisti, ki radi svojih germanizatoričnih tendenc zapira nemškimi narodnostim pot do neizogibno potrebne lastne kulture. Iz razlogov, ki smo jih naveli, je torej ta zistem kakor jez, ki odbija klice širokih delavnih mas po politično-socialnih in gospodarskih reformah. Če se hočejo torej voditelji socialne demokracije povspeti na višino umevanja svoje naloge, se ne smejo le omežati na konstatacijo, da od vlade ni ničesar pričakovati, in se potem obratiti le do delaveev s pozivi, pustivši lepo zistem iz vida, ampak osvojiti si morajo parolo ter v nje zmislu uravnati svoje postopanje: Zistem je sovražnik!

Politični pregled.

V Trstu, 16. januarja 1903.

Državni zbor. — Obstrukcija čeških radikalcev. — Kakor smo sporočili že med včerajšnjimi brzojavnimi vestmi, so tudi Mladočehi dovolili, da se postavijo njih nujni predlogi in da se raz-

pravlja o zakonskem načrtu glede sladkorne konvencije. Le češki radikaleci nočejo pardoinirati niti sladkorni konvenciji in tirajo obstrukcijo dalje. V včerajšnji seji je poslanec Fresl utemeljeval svoj nujni predlog od poludne do 4 1/2 ure popoldne. Govoril je torej 4 in pol ure in sicer češki. Zboriščna dvorana bila je tekom njegovega govora skoraj popolaoma prazna. Drugi je govori posl. Klofač, ki je svoj govor končal ob 6. uri 35 min. popoldne. Na predlog posl. Albrechta bila je na to razprava zaključena in sta bila glavnima govornikoma izvoljena posl. Hofman in Novak, ki sta se pa odrekla besedi.

Na to so češki radikaleci Za z v o r k a, Č h o c, S e h n a l, K l o f a č in Č e r n y na dolgo govorili o stvarnih popravkih in sicer vsi v češkem jeziku. Medtem se je dvakrat predlagalo, naj se seja zaključí, a je bil ta predlog obrakt odklonjen. Poslanec Fresl je potem zopet v češkem jeziku imel zaključni govor o razpravi, tičooči se njegovega nujnega predloga.

Poslanec Č h o c je utemeljeval nujnost svojega predloga. — O nujnosti je govoril potem še posl. K u b r, ki je protestiral proti postopanju predsedništva, in slednjič, ker so se vsi prijavljeni govorniki, razun čeških radikalcev, odrekli besedi, imel je posl. Č h o c zaključno besedo in je govoril še po drugi uri v jutro.

Nemci so se tekom včerajšnje seje neprestano posvetovali, kako bi zlomili obstrukcijo čeških radikalcev, a dozdeva se, da niso prišli do nikakega pravega sklepa ter da bo tudi sladkorno konvencijo nemogoče rešiti parlamentarnim potom in bo dr. Koerber prisiljen razpustiti zbornico, da mu bo potem s pomočjo § 14. mogoče uzakoniti bruseljsko sladkorno konvencijo.

O položaju. Ko je parlamentariška komisija češkega kluba sklenila, da Čehi privole v razpravo o sladkorni in vojni predlogi, da torej ne zastavijo takoj z obstrukcijo, bilo je, kakor da se je vladnim in vladi prijaznim krogom težak kamen odvalil od srca in so hiteli dati izraza svojemu zadoščenju. Ali ni se še prav posušla tinta, s katero so pisali to zadoščenje, že so dogodki kapnili polna v kupo zadoščenja. Čitatelje opozarjamo na poročilo o včerajšnji seji zbornice poslancev. Energični in brezobzirni nastop čeških radikalcev, podpiranih od nekaterih čeških agrarcev in Malorusov, utegne

smejala in malo da jej niso prihajale solze. Tudi Leva se je oprijela vseobča radost, kakor da ni nikdar pisal takega lista, kakor ga je pisal pred dobrima dvema urama. Res je sicer, da se on ni udal obstetni šali in da se ni glasno krohotal. V njem se je razvijala druga vrst radosti. In ni, kakor mu je bila navada sicer, iskal računa o tem. Njega je veselila bližina starišev, od katere mu je bilo toplo, varno in blaženo. Nehoté je vedno ponavljal v duhu: »In vendar je dom — dom... in očesi sti se mu zagledavali v roditelja, prsa so se mu širila od razburjenosti ter se je moral siliti vsaki kip, da mu grlo ni zahtelo in da se mu očesi nisti zalili solzami. Gledajočemu na stara dozdevalo se mu je, da se mu je mati bolj postarala nego oče, no, gladko lice, brez premnogih gub s še zadostno svežo poltjo, ga je umirilo zopet. Oče pa ga je naravnost silil v občudovanje. Njegovih sedmdeset in toliko let kakor da mu jih ni bilo. Sivi povsem kratko rezani lasje so bili gosti in brez vsake sledi tistega rmenega prelivanja, ki je navadno v laseh ob tako visoki starosti.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Epikal Kaaver-Sándor-Gyalaki; prevel M. C.

Od strani je stal župnik Dijaković, debel in velik šestdesetleten starček, glasovit tarokist in prvi veseljak v okolici. Žajim je bil sosed mu veleposestnik Lukačič, po letih nekoliko mlajši od domačega gospodarja, sicer pa veliko slabotnejši, ali vzlie temu še vedno močan pri vinu. Imel je navado, da je vedno kričal, kar je bilo tem huje za druge ljudi, ker je imel čudovito gromča, strašno grlo. Stari Blinjevič je vedno trdil, da je na nekdanjih skupščinah redno zmogavala tista stranka, kateri je pripadal Lukačič, ker ta slednji je se svojim silnim grlom prekrilaval tudi stotine ljudi, pak se je na glasovanjih pokazalo vsikdar, da je na njegovi strani več krika, in je predsednik shoda sodil po tem, da je tam tudi večina.

Dalje je bil tu tudi domači občinski beležnik Burič, pak učitelj Šarkič. Prvi je izgledal nekoliko ggerlski, ker je nosil odloženo obleko sosednjega grofa, a drugi je bil droben, nizek, zub, ali slovesen. Vedno je govoril v stilu člankov »Napredka« ter je

živel v ideji, da se izvrstno razume v muziki. Razun teh je bil tu še stari mešan iz bližnjega mesteca ter sedlarski mojster Krašič, človek v letih domačega gospodarja in kakor ta poslednji: močan in čvrst. Ta je vasko jesen prihajal v Lipčak, da je tu po nekoliko tednov popravljaj konjsko opravo, preaovljal kočije; in razumel se je tudi na tapetarska dela in je popravljaj tudi ter prevlačeval kanapeje, fotelje in stolice. V svoji mladosti je prepotoval kakor vanderburšč pol sveta in vse to, po tedanji blaženi navadi, peš. Prehodil je bil Franejšo, Nizozemsko, Belgijo, Nemčijo, Avstrijo in severno Italijo. Če tudi je bil skoro brez šole, pak si je vendar s tistim prirojenim darom slovanskega človeka na teh svojih potovanjih znal mnogo pričutiti in prisvojiti, da mu potovanja niso ostala brez koristi. Stari Blinjevič ga je jako rad imel in bilo je temu že najmanje štirideset let, odkar je Krašič delal zanj. Kakor je bilo pri vseh starejih vlastelinih je tudi pri Blinjeviču vedno sedel z gospódo pri mizi; k mlajim ni zahajal, ker bi ga ne bili jemali k mizi. Blinjevič je sploh tako delal z vsakim izobraženejim mojstrom, po stari navadi hrvatske gospóde. Tudi sedaj je razun Krašiča sedel za mizo

krojač Hanzl, tudi star zaneec v tem dvoru, ki je vasko leto pred zimo in pred pomladjo prihajal, da uredi toaletto Blinjeviču, slugi, kočijažu in otrokom. A ker je bil Hanzl v svojih mladih dneh krojač za gospe, pak je tudi stari gospej napravil to in ono, izlastil poprej, dokler Zlatica še ni znała šivati. Sedaj je sedel brezglasno in blaženo na svojem mestu pri mizi in se je tiho nasmehoval vsemu, upogibaje o tem svojo plešasto glavo rudečih, tolstih lic, tja do krojaika.

Družba se je razveselila takoj iz začetka. Stari Blinjevič je bil sicer dobričina, da si ga moral iskati, ali bil je nekam nenavadno čmeren in strog, toda nocoj je bil kakor izpremenjen. Vedno je bil v smehu, čitno je bilo, da ga je sinov prihod silno razveselil. Pak tudi užival je v tej precej številni družbi ter jo je vsaki čas premerjal radostnim očesom od enega konca do drugega. Ujee Tomica je razvezal na dolgo in široko svoj ostrí jezik. Pripovedoval je neprestano od tega in onega, pravil dovčipe, zbijal šale ter je družba vsaki hip morala udariti v krohoten smeh. Tudi teta Brigita, če tudi mu je vsaki hip segala v besedo ter ga prosila, naj za božjo voljo ne laže tako, ni mogla drugače, nego da se je neprestano

prekopieniti vse lepe račune. Sicer ni verjeti, da bi fizične moči toli malega krdeca zadščale za daljše vstrajanje v taki nejednaki borbi; ali energični nastop radikalcev bi mogel uplivati na itak ozlovoljeno češko javnost. A to bi utegnulo zopet vplivati na dispozicije voditeljev oficijelne češke politike. V tej možnosti je resnost nastopa čeških radikalcev.

Voditelji nemških strank si ubijajo glave, kako bi nadvladali obstrukcijo čeških radikalcev in se obračajo posebej do Poljakov, naj sedaj z dejanjem dokažejo, da jim je res lažje na tem, da parlament pride do dela.

Klasična, kakor vselej, je »Neue Freie Presse« v obsojanju češke obstrukcije. Očita namreč Čehom, da se v obstrukcijske svrhe poslužujejo tudi sredstev, katerih ne dovoljuje poslovni red! Živio — taki argumentaciji. Po takem je bilo tedaj, ko so obstruirali Nemei: metanje tintnikov, nasilno trgovanje predsedništvinih spisov, razbijanje pultov in vihtenje nožev (poslanec Pfersche) utemeljeno v poslovnem redu!! Zastoj ves trud, da bi se oprali. Nemei so povzdignili obstrukcijo v legitimno parlamentarno institucijo, oni so stari zli čin, ki rodi dalje drugo zlo. Oni so zastavili sekuro in sedaj nimajo nikake pravice zgražati se, ker drevo — pada! Položaj je torej slej ko prej veličen in kriza akutna. Slednja ura nam lahko prinese vest, da se je parlamentarna mehanizem »zsu-tavil«. V parlamentarnih krogih se je baje že včeraj širila govorica, da parlament pojde zopet na počitnice in kar ostane, je — § 14.

Manifest cesarja Frana Josipa I.? Lvovski dnevnik »Przedwic« trdi, da je dozal iz povsem resnega vira, ki da je v zvezah z vladnimi krogi, da misli cesar Fran Josip z ozirom na razorano parlamentarno situacijo, izdati manifest do svojih narodov. Manifest da se glasi tako-le:

»Mojim dragim narodom! Dal sem Vam pravice, katere hočem ohraniti zvesto in pošteno, tej svoji dolžnosti sem pripravljen žrtvovati vse, razun blaginjo države.

Ali žalostno stanje stvari v zastopstvu naroda, izlasti v zadnjih letih, sili me, da za obrambo pravice, katerih skupnost mi leži na sreč, ukrenem potrebne korake.

Narčil sem torej svoji vladi, da mi predloži v najkrajšem času projekt spremembe dosedanjega reda za parlamentarne razprave, a za ta projekt bo podlaga: reforma volilnega reda za državni zbor in deželne zbornice, ki bo odgovarjala duhu časa.

Po resnem proučenju teh dveh projektov podelim jima Svojo cesarsko sankcijo.«

Poljski list pripominja: Onega dne, ko se takov manifest krone pojavi na zidovih Dunaja in glavnih mest pokrajja, oddahne se svobodnejše vsa Avstrija.

Dogodki v Maroku. Iz vesti, katere prihajajo o ustaškem gibanju v Maroku, si je težko napraviti jasno sliko, ker so komunikacije marokanske notranjosti z obrežjem zelo pomanjkljive in ker jedne vesti skoraj direktno nasprotujejo drugim. Vsakako pa je možno soditi, da v tej državi vlada precejšnja anarhija ter da si ustaše pridobivajo vedno več terena. — Blizu Tangerja se nadaljujejo boji med ustaši in sultanovimi četami, iz Feza pa poročajo, da se pretendent nahaja že prav blizu tega mesta in da so odposlanstva evropskih vlad že odpotovala v Tanger, kamor so dospeli tudi Evropejci, ki so bili nastajeni v Fezu.

V včersšnjem španjskem ministerskem svetu pa je ministerski predsednik Silvela izjavil, da so pesimistične vesti, katere razširjajo časniki, zelo pretirane.

Tržaške vesti.

Dogodki v tržaški škofiji. »Naša Slova« prinaša uvoden članek, v katerem potrja, da je škof krški v svojem diecezanskem listu že prijavil duhovščini, da je kongregacija za obrede v Rimu v jedni seji meseca novembra odobrila, kar je bila v liturgičnem pogledu leta 1901 sklenila diecezanska sinoda v Krku. V tem članku izvaja: Ako bi v Rimu bolje poznali naše odnose in našo prošlost, bi tudi — to je gotovo — bolje sodili o nas in bi nas ne obdarjali z izvestnimi iastružijami, ki — zgradjene bolj ali manje na nepoznanju okolnosti in razmer — zapirajo vrata našemu jeziku v cerkvi, kar bi se moglo dogoditi tudi v mnogih cerkvah tržaške škofije, kakor se je bilo dogodilo, vsaj deloma, v

krški škofiji, a v poreški vsled samovolje italijanskih duhovnikov in ob znanju škofa Flappa popolnoma — osobito, ako bo presv. Nagl poslušal svete in navodila poznanega jezuita, ki utegne pač zaati, kako stoje stvari v Rimu, ki pa nikakor ne more vedeti, kako je sedaj, a še manje, kako je bilo pri nas pred desetimi leti. Da se stvar vsaj do neke mere upoti, svetovali bi mu, naj prečita, kar piše v njegovem jeziku neki učenjak o sličnem vprašanju v Linzer-Quartaishift« leta 1888. stran 505, pa bo bolje sodil o naših stvareh in se prepriča, da staroslovenski liturgični jezik ni delo dvojice trojice agitatorjev, ampak od v e k o v r a b l j e n o p r a v o i s t r ŝ k i h H r v a t o v i n S l o v e n e v, če tudi so se tekom časov utihotapile kake zlorabe, ne po krivdi naroda, ampak po nemarnosti nekaterih nam malo prijaznih duhovnikov in kolikor toliko po brezbriznosti cerkvenih poglavarjev, ki niso za časa skrbeli za potrebne knjige.

Zlorabe naj se odstranijo, temu se ne protivimo, ali ne tako, da se nam jemlje naša prava, kakor se je to zgodilo v poreški škofiji, kjer pak, nadejamo se, ni še zadnja rečena s kompetentnega mesta.

Iz starih časov. V zadnjem listu Campitelli-Flapovč, v »L'Istria« iz Poreča, čitamo senziacijelne stvari.

»L'Istria« prinaša, med drugim, statistiko o eksportu vina v letu 1092. in malo nižje v istem članku, tudi ono iz leta 1091! Mi bi radi posneli številke in tako povedali, koliko vina se je v onem času pridelalo v Istri — ali — ker »L'Istria« govori o eksportu s parobrodov »Tržaško-Istrske« in »Hrvatko-Ogorske« parobrodne družbe — in ker v tistih časih parobrodov niti bilo ni, opuščamo vsako podrobnejšo razpravo o tej — prastari statistiki!!

Ravnopravnost v Trstu in v Gradcu.

Pod tem naslovom beleži »Slovenski Narod« vseh tržaških slovenskih odvetočnikov na višem deželnem sodišču (kakor smo sporočili predvčerajšnjim) ter pripominja: »Primorski Slovenci so bili torej na boljšem, nego kranjski, štajerski in koroški Slovenci, kajti višje sodišče v Gradcu izdaja tudi v slovenskih pravnih samem nemške razsodbe. Te razsodbe se včasih na sodišču prve instance predlagajo na slovenski jezik, včasih pa se dostavlja strankam kar nemška sodba. Sedaj so prišli v Trstu zopet korak naprej. Višje deželno sodišče v Trstu je namreč sedaj začelo v slovenskih pravnih izvirnih slovenske sodbe, kakor to zahteva načelo ravnopravnosti. Kdaj doseže mo to v Gradcu?«

Kako skrbje za nas! Prijatelj nam poroča, da mestni magistrat ravnokar razpošilja neke okrožnice namenjene raznim društvom. Tem okrožnicam je priloženo navodilo, kako se je braniti, oziroma, kako zatirati sušice. Toliko magistratova okrožnica, kolikor tudi priloženo navodilo je pisano le v laškem jeziku. Da magistrat pošlja laške okrožnice slovenskim društvom je pri nas navadna stvar! Da se pa navodila, kako varovati se pred toli grozno boleznijo, navodila torej, ki se tičejo stvari tolike splošne važnosti, kakor je ravno — javno zdravje, slovenskim društvom dostavljajo v samolaškem jeziku in da so ta navodila podpisana celo p o e. k r. n a m e s t n i k u g r o f u G o e s s u — ni več le žaljenje naše narodnosti, ampak se zadelje še nekaj drugega, čemur pravimo — šlovekoljubje!

Naj bo pa njihovo stališče sicer še toli neprijazno našemu elementu: v splošnem interesu bi bili mirali gospoda tako navodilo tiskati tudi v slovenskem jeziku. Saj pobijanje tuberkuloze ni stvar, ki bi kaj posezala v vsakdanje nacionalne boje, ampak je vprašanje splošne javne blaginje!!

Menite li vi Sgori, da se pojdemo mi še le učiti laščine zato, da nam bo mogoče čitati vaše okrožnice in navodila o stvareh, ki so potrebne danes — takoj!! O ne! Ali pa nas morda smatrate za najzdravejše ljudi na svetu, za ljudi, ki niso podvrženi grozni sušici? — Ali pa, da nas imate tako grozno »radi«, da ... no, nočemo dovršiti grdega stavka.

Lepa hvala na taki prjaznosti.

Mi pa bomo gledali, da se bomo sami in brez vaših okrožnic, kakor bomo vedeli in znali, branili grozne sušice in — še neke druge kuge, ki grozi našemu narodnemu organizmu!

Zima v Trstu. Pišjo nam: Kako čudne naravnine pojave imamo tu ob Adrij v sedanjem zimskem času, si more predstav-

ljati le oni, ki je že videl te kraje, oziroma oni, ki živi v južnih krajih. Ob prvem nastopu letošnje zime smo imeli tu precej mrzlo. Ob vsem tem mrazu pa so cvetele vrtnice, nasajene ob morju pri sv. Andreju. Istotam se more še danes opaziti cvetoče vrtnice in na popolnoma odprtem kraju. Te dni sem se peljal proti Borštu. Od Trsta pa do Riemana je bilo ob straneh železnice tako lepo zeleno, da sem se moral čuditi, da si sem priučen vremenskim razmeram teh krajev v raznih letnih dobah.

Sedaj imamo zopet malo mrsza, toda v mestu je ostal toplomer nad ničlo med tem, ko je zgornja okolica — pod snegom! Sploh so zime v obmorskih krajih take, da skoraj ne zaslužijo imena zime.

Židovski zdravnik in težaki. O nesreči, dogodivši se včeraj v svobodni luki, o kateri poročamo na drugem mestu, javlja se nam še sledeče: Ko je zdravnik dr. Israel pregledal nesrečno Ano Perhavo in jej ubodel v telo neko oživljajoče zdravilo, ukazal je nekaterim tamkaj nabajajočim se težakom, naj ženo ponesejo v bolnišnico. Težaki so se temu čudili in vprašali zdravnika, čemu naj jo ponesejo v bolnišnico, ko je že mrtva? Kaj res? vprašal je na to zdravnik ter še enkrat pregledal truplo, na kar se je še le prepričal, da so imeli težaki prav.

Grozna nesreča. Včeraj pop. je šla Ana Perhavo, stanujoča v ulici del Rivo št. 12, v novo luko po opravku.

Medpotoma je naletela na nekaj raztresene kave. Videča druge ženske, ki pobirajo po tleh, se je tudi ona sklonila, ali — zadnjokrat v svojem življenju. Ne pazeča na železniške vozove, katere tam vedno premikajo, je reva prišla pod tak voz, kateri jej je odtrgal obe nogi pod kolenom. Vsled silnega odtoka krvi je takoj nastopila smrt. Truplo ponesrečenke so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Pokojnica je bila vrla Slovenka, vrla mati in vrla gospodinja. — V »Delavskem podpornem društvu« je bila 20 let udinja in vsem tem časih le par dni bolna! — Uboga Ana! Kako si bila vedno v skrbeh glede vsega, kar se je tikalo našega položaja tu v Trstu! Kako si vedno, da si preprosta delavska žena, priporočala vstrejnost v narodnem boju! Za volitve, za ljudsko štetje, za domovinsko pravico — za vse se je revica brigala, a je po 60-letnem svojem poštemem življenju izdihnila svojo blago dušo na tako tragičen način. Vječajna ti pamjat!

Pogreb drage pokojnice bo jutri, dne 17. jan. ob 2. uri popoldne.

F. K.

Porotno zasedanje. Za bodoče zasedanje tržaškega porotnega sodišča, ki prične dne 26. t. m., so določeni sledeči porotniki:

Anton Aquaroli, Josip pl. Baltin, Just Catolla, Jernej Ceeovin, Jurij Covacevich, Josip Daneker, Henrik Davanzo, Henrik Oberhardt, Andrej Fick, Jakob Fonda, Alojz Frennez, Julij Graovaz, Josip Gregoris, Edvard Jurisevich, Ivan Matteusche, Emil Oblasser, Teodor Peteani, Pavel baron Ralli, Nikolaj Rocchelli, Ivan B. Ronchi, Evgen Rovis, Edvard Rutter, Srečko Scabar, Rudolf Schöffmann, Josip Schollin, Just Sedmak, Gabriel Severi, Ivan Sfiris, Alojzj Sichel, Angelj Stiglieb, Ivan Straka, Oskar Thaller, Ivan Trobez, Polikarp Vianello, Viktor Viola in Fran Volpich. — Namestniki: Dragotin Bisich, Ernest Burmann, Hermann Comel, Just Delben, Ivan Rusconi, Anton Sancin, Dragozin Savorgnan, Anton Suttina in Josip Tominez.

V prihodnjem zasedanju se bodo vršile sledeče porotne razprave. 26. t. m.: proti Viktorju Cante radi zločina rop; 27. t. m.: proti Antoniji Sossich radi zločina protinavnosti; 28. t. m.: proti Leopoldu Lonznerju radi zločina goljufije.

Prebivalstvo tržaške občine. Mestni statistični urad računa, da znsša prebivalstvo naše občine sedaj 183 735 duš, nasproti 178.127 dušam dne 31. decembra 1900. V dveh letih se je torej prebivalstvo naše občine pomnožilo za 5608 duš.

Ples poštnih uslužbencev v gledališču »Armonia«. Kakor smo že sporočili v našem listu, imeli bodo poštni uslužbenci jutri svoj ples v gledališču »Armonia«. Ker se je že lanskega leta tega plesa udeležlo mnogo slovenskega občinstva, nadejamo se, da bo ono tudi letos po večjem delu polnilo gledališče. Tudi oni, ki se jutri zvečer udeležijo plesa v »Čitalnici«, naj, če je le mogoče pohite za nekaj časa na ples poštnih uslužbencev. — Gledišče se odpre ob 9. uri

zvečer. Vstopnina za gospode z jedno damo 2 K, za člane 1 K.

Opozorjamo še enkrat na plesni venček, ki bo jutri, v soboto, v »Sl. Čitalnici«. Začetek ob 9. uri. Čisti dohodek je namenjen v zdrževanje slovenskih otroških vrteev. Na veselo svidenje!

Iz pred naših sodišč. Kakor smo že svoječasno sporočili, je Anton Zafret nekega dne ustrelil svojega brata Ivana Zafreta v glavo, ker ga je isti baje obrekoval, da grdo ravna se svojo materjo. Kroglja pa je Ivanu Zafretu po sreči le predrila lice, vsled česar rana ni imela težkih posledic. — Anton Zafret je moral včeraj radi tega čina odgovarjati pred tukajšnjim porotnim sodiščem in je bil obsojen na trimesečno težko ječo.

Dražbe promičnin. V soboto dne 17. jan. ob 10. uri popoldne se bodo vršile dražbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica del Monte šte. 13, hišna oprava; Punto Franco šte. 10, železna blagajna; ulica Boschetto šte. 32, hišna oprava; ulica Farneto 21, hišna oprava; ulica S. Spiridione 4, hišna opr. in razno; ul. Miramar 9, 100 sodov; ulica Acquedotto 19, motor na plin; ulica Piccardi št. 12, hišna oprava; ulica del Lloyd 12, kišna oprava; ulica del Lloyd 2 B, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 0,6, ob 2. uri popoldne 3,7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768,0. — Danes plima ob 0,4 predp. in ob 11:37 pop.; oseka ob 5:40 predpoludne in ob 5:30 popoldne.

Društvene vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo jutri zvečer ob navadni uri.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja svojim članom in drugim prijateljem plesa, da obdržuje vsako nedeljo in praznik plesne vaje v svoji telovadnici. Začetek ob 5. uri pop., konec ob 9. uri zvečer. — Vstopnina: za člane 40 stotink, za nečlane 60 stotink.

Darovi. Na upravo našega lista je poslala cenjena gospa Franja dr. Tavčarjeva iz Ljubljane za »Zavod sv. Nikolaja« 10 kron.

Zavarovalnica za govejo živino v Lonjerju bo imela svoj občni zbor v nedeljo dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni Andreja Čoka.

Občni zbor pevskega društva »Vesela« v Šklednju se bo vršil v nedeljo dne 25. januarja ob 9. uri popoldne v novi društveni učilnici, posest gospodarskega društva v Šklednju št. 330, se sledečim dnevnim redom: nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, eventuelni predlogi in volitve novega odbora.

Popoldne ob 3. uri in pol se pa prične veliki ples tega društva, ki bo trajal do 11. ure zvečer. Vstop je dovoljen tudi maskam. Vstopnina za moške 1 K, za ženske 80 st. K plesu bo svirala domača godba.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Tinjanu.** — Včeraj je volil I. razred in je zmagala hrvatska stranka. Razmerja glasov pa nam sinoči došla brzovjaka ni sporočila. »Piccolo« trdi, da je hrvatska stranka zmagala z dvema glasoma večine.

Tako je torej srečno odbit drugi naskok na to občino od strani oligarhije, kateri so bili na uslugo naši domači zaslepljeni. Povdariti treba namreč, da tudi v slučaju zmage nasprotne stranke ne bi bila zmagala italijanska stvar. Obžalovanja vredne lokalne razmere so zavele nekatere, da so uprizorili divjo agitacijo proti dosedanjemu županu, a italijanska stranka je znsla le spretno izkoristiti te razmere, da bi dosegla vsaj videz, kakor da je zmagala ona.

Današnji »Piccolo« bljuje ogenj in žveplo na župana in zahteva od vlade, naj uniči te volitve, a župana naj odstavi ter mu odvzame izvedbo novih volitev. Čudo, da grdi čifut ne zahteva kar naravnost, naj za komisarja postavijo kar glasovitega — Krstiča. Ne, tega vendar ne more, ker Krstiča zove dolžnost nekam drugam, kakor so izrekla sodišča se svojimi razsodbami. Tej dolžnosti se je mogel uzor-mož Krstič odtegniti le tako, da se je umaknil na ogrski teritorij. Tako prav zares ne more priti v občino tinjansko.

Mi pa bomo sedaj zopet pričakovali z napeto radovednostjo, da-li bo slavna vlada zopet na uslugo — »Piccolu«?! Če bo, potem dobimo krassen »pendant« k nje postopanju v Miljah...! Torej čakajmo, ali strmeli ne bomo, ker smo že vsemu navajeni.

Volilec tujnskim pa, ki so junaški branili našo pozicijo, kličemo: čast vsem!

× Fran Walšel, nadučitelj v Hrušici pri Podgradu, se nahaja v ljubljanski bolnišnici v oddelku za bolne na očeh. Radi zelo opešanega vida na desnem očesu trajalo bo zdravljenje od 10. januarja do 8. februarja najmanj. Te dni ga je obiskal v bolnišnici ljubljanski mestni župan, g. Ivan Hribar.

× Bralno društvo »Zarja« v Koprivi vabi na svoj letni redni občni zbor, ki se bo vršil dec. 18. januarja 1903. tožna ob 4. uri popoldne v društveni sobi s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo.
3. Razni predlogi.
4. Volitev novega odbora.

Na obilno udeležbo vabi

O d b o r.

Vesti iz Kranjske.

* Skrajna brezsrčnost. Mesarski vajenec Jakob Škrjanc je gnal vola v glavno ljubljansko. Pred klavnico se je vol ustavel in ni hotel iti — v smrt. To pa je surovega dečka tako razsrdilo, da je ubogo žival z nožem sunil v stegno in jej prizadel 14 cm globoko rano. Surovega vajenca so naznanili policiji. In položili naj bi ga na klop po vseh predpisih iz nekdanjih dob.

* Aretirana trgovka. Mestna policija je prišla v Ljubljani trgovko Merijo pl. Wittek iz St. Ruperta na Dolenjskem, katera si je s pripovedovanjem, da je ministar pl. Wittek njea stric, vedela pridobiti zaupanje raznih trgovskih tvrdk, da so jej kreditirali blaga. Wittek je blaga prodala, opakov pa ni plačala. Pred 14 dnevi je pobegnila iz St. Ruperta; ker je bilo še blaga, ga je prodajal brat, dokler niso prodajalnice zaprli. Pred večerj sta dva agenta zasledila pl. Wittek v Ljubljani in o tem obvestila policijo, ki jo je prišla in dala pod ključ.

Vesti iz Štajerske.

— Celjski slovenski gimnazij. Gosp. državni poslanec vitez Berks pričbuje v »Slovenskem Gospodarju« pojasnjevalcu članek. Ker smo bili tudi mi zabeležili obdolžitve, ki jo je »Slovenski Gospodar« prinesel na račun rečenega gospoda drž. poslanca — da se namreč tudi on poteza za neko neprijetno stavbišče izven mesta — smatramo kakor zapoved dolžne lojalnosti in objektivnosti, da ponatisnemo izjavo gosp. posl. viteza Berksa. Ista se glasi:

»Na uvodni članek z jedrskim naslovom v »Slovenskem Gospodarju« od dne 8. jan. 1903 dovoljujem si odgovoriti sledeče:

Svoje stališče naspram celjskemu gimnazijskemu vprašanju sem v svojem govoru v zadnji budgetni debati natančno in jasno označil; ta moj govor je večina slovenskih časopisov dobesedno ponatisnila, zato smem upati, da je njegova vsebina znana najširšim krogom, posebno mojim volilec; tudi na več volilnih shodih sem govoril o celjskem gimnazijskem vprašanju in žel priznanje svojih volilec.

S tem, da je vlada postavila v proračun l. 1903 po 10.000 kron za slovensko in isto svoto za nemško gimnazijsko poslopje, se je začela za celjsko vprašanje nova doba. Tako majhen znesek ima očitno namen, da mora preje še državni zbor rešiti vprašanje, ali se bo sploh zidalo ali ne?! Preden se to vprašanje definitivno ne reši, se ne začne niti zidati, niti se ne nakupi stavbeni prostor. Že iz tega vzroka nisem mogel doslej še nobenega stališča zavzeti naspram vprašanju glede stavbinskega prostora. Tudi celjski deputaciji je odgovoril minister, da se ne more zirati na vprašanje glede stavbinskega prostora, preden ne reši parlament vprašanja, ali se bo sploh zidalo ali ne. Kadar pa pride vprašanje glede stavbinskega prostora na vrsto, tedaj bom gotovo skibel, da se reši vprašanje čim najugodnejše za prebivalstvo mojih volilnih okrajev; oziral se bom pa pri reševanju tega vprašanja, kakor sem to tudi doslej vedno storil, na mnenje in soglasje z odločujočimi osebami svojega volilnega okraja in na korist svojih volilec.

Ampak tudi doslej sem povdarjal o vsaki priliki na merodajnem mestu, da bi imeli Slovenci škodo, in bi bilo za nje poniževalno, če bi se gimnazija porinila iz mesta, in da bi imeli škodo tudi mestni obrtniki in trgovci.

Obžalovanja vredno je samo, če se v tako rešenem in važnem narodnem vprašanju, na katerem smo interesirani vsi slovenski poslanci, in ki je moramo smatrati kakor svojo častno stvar, kaže nejednost na zunaj. Zato bi pred takim postopanjem, ki bi našemu stališču utegnilo samo škodovati, gotovo ne v svojo korist, najodločnejše svaril.

— Odvetniki na Štajerskem. Koncem minolega leta je bilo na vsem Štajerskem 169 odvetnikov. Na Spodnje Štajersko jih odpada 48. Med temi je 26 Slovencev. (Slovenci bi imeli torej večino, ako bi se za Spodnje Štajersko dovolila posebna odvetniška zbornica). V Mariboru je 15 odvetnikov; 5 njih so Slovenci. V Ptujju je 6 odvetnikov. 4 so Slovenci. V Celju jih je 10, med njimi 6 Slovencev.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Graden priredi svoj IV. redni občni zbor v tem tčanju dne 17. prosinca t. l. v društvenih prostorih po sledečem dnevnem redu:

1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja.
2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Slovanije«.
3. Čitanje zapisnika bratskega društva »Ilirije«.
4. Odborovo poročilo.
5. Slučajnosti.

— Vino in žganje. Martin Horvat in Frano Veršič, doma iz M stnega vrha, sta prišla dne 9. januarja po opravkih v Ptuj. Najprej sta poskušala vino, potem pa si privoščila tudi žganja. A ravno to je bila njihova nesreča. Vinski in žganjski duhovi so se sprli ter jima umorili mejsebojno prijateljstvo. Ves dan sta kakor iskrena prijatelja hodila skupaj ter pila skupaj, nazadnje pa sta se sprla. Vendar, da bi se sprijela v mestu, ju je bilo malo sram, zato sta šla v mestni vrt in se tam začela poštono klestiti. Horvat je udaril Veršiča tako močno, da je ta oblezal nezavesten, in so ga morali prepejati v bolnišnico.

Razne vesti.

O sporu med zakonskima Lonyay Uredništvo »Osterr. Volkszeitung«, kateri list je prvi prinesel vest o sporu med grofom Lonyayem in njegovo soprogo Št. fajjo, je zastopniku grofa Lonyaya podalo izjavo, da je bilo krivo informirano in da obžaljuje, da je svojemu informatorju preveč zaupal.

Nadalje izjavlja dotično uredništvo, da ni vredno, da bi gr. f. Lonyay iskal od krivca zadoščenje, ker je dotičnik premalenkosta oseba.

Potresna katastrofa v Andžanu. Ruski službeni »Pravit. Vestnik« javlja, da je povodom zadnjega potresa v Andžanu in njega okolici prišlo ob življenje 4500 ljudi in je bilo porušeni 30000 hiš. V okraju Marzelan je prišlo ob življenje 250 ljudi in je bilo porušeni 3000 hiš. — Zemlja se-trese še sedaj. — Vsa škola znaša 20 milijonov rublje.

Petero-troko umorstvo in samomor. V mestu Karlsberg na Češkem je 50-letni gostiločar Fran Amler umoril po noči svojo soprogo in štiri otročiče v dobi od 7 mesecev do 10 let. Potem pa je ustrelil samega sebe. — Kakor vzrok se navaja beda v rodbini.

Pravljica o človeku z rokavicami.

Češko spisal Ignat Herrmann.

(Iz knjige »Zlatošišni historjki«. — Prevlela A. K.)

(Zvršetak)

Sodišče je še bolj majalo z glavami. To je bil čuden slučaj, jako čuden! Zdelo se je v resnici, da to ni nikak puntar — in eden iz sodnikov se je upal opaziti predsedniku šepetaje, da-li ne bi morda bilo prav, ako bi pozvali sodiščne zdravnike, da bi preiskali duševno stanje obtoženčeve?! Vsakokrat namreč, kadar sodišče samo ne zna, kako in kaj, kliče zdravnike na pomoč.

»No, in kaj mislite?«, je vprašal vrhovni sodnik, »kaj je vzrok vedenju vaše okolice nasproti vaši osebi?«

»Moje rokavice — slavno sodišče«, vzdihnil je teno Valentin Papagaj. »Mislim, da sem prekoračil meje svojega stanu, naročivši si zdravstvene rokavice, kakor jih navadno nosijo samo kavalirji — in to — tako se mi zdi — je zbudilo tako pozornost!«

»Kake pa so te rokavice?« se je oglav-

silo sodišče enoglasno, ko je še le zdaj zapazilo, pa ima obtoženec roki v žepu.

»Prosim, slavno sodišče, iz prave avstralske kengurijeve kože — »kenguric« je užgano na vsakem gumbeč.

»Pokažite jih!«

Valentin Papagaj je stegnil roki iz žepa — v tem trenutku je bil kakor, da bi bil otvoril vrata žareče peči. V temni sodni sobi, ki je bila proslula po svojih strahotah, razsvetlilo se je naglo, kakor da bi zažigal gromado bengaličnih ognjev. To so bile rokavice, proti katerim je barva kubanega raka naravnost smrtno bleda, nasproti njim je rudeča cinobrana tinta kakor komaj padli sneg, a škrlat kakor nedolžno bela šmarnica. Bile so to zares rokavice samo za kavalirje!

Zapisnikar je namočil pero, da bi zapisal zadnje izpovede, ali pred očmi so mu zaplesala ogojena kolesa — stari sodni jetničar ga je moral oblitati z kisom.

Sodišče je gledalo še en hip na rokavice in njegovi člani so začeli tskoj pomežikovati z očmi, ki so jim postalo solzne, in vrhovni sodnik je zapovedal obtoženču:

»Vtaknite roke v žep!«

Valentin Papagaj je storil tako in tema, bolj gosta, nego poprej, je zavladala v sobi.

»To so v resnici vražje rokavice!« je rekel vrhovni sodnik poluglasno ter si napolnil obe nosnici z najbolj močnim — rappee.

»Ali dobro mi koristijo«, si je upal omeniti obtoženec Valentin Papagaj. »Odkar jih nosim, prenehalo me je srbeti na konicah...«

Sodišče se je podalo na posvetovanje, majaje z vsemi svojimi glavami; sam državni pravdnik je bil v težki zadregi, videl je, da ne zmaga z obtožbo na smrt. Ostajalo je samo eno: da bi Valentinu Papagaju odsekali roke za to, da bi tako prenehalo srbeti ga na konicah, in da ne bi več potreboval rokavice!

— Ali sodišče je — kakor v starih časih in spleh v pravljicah — izreklo milejšo sodbo, pravičnno in bolj modro.

Valentin Papagaj je bil obsojen, da mera svoje kavalirske rokavice nositi narobe, ker s tem bi se odstranilo javno pohujšanje, in bi mu niti ne bilo treba po noči kolovratiti.

In tri leta po tej sodbi je bila nagla sodba popolnoma razpuščena, ker ni imela izven slučaja Valentina Papagaja, nobenega dela! In tako je bilo odpravljeno izjemno stanje, stare vislice so bile odstranjene iz dvorišča hiše, in odbačene zopet na pod in v prah pozabljenja, na odkritosrečno obžalovanje zaslužnih sodnikov, kateri so čutili, da so zgrešili poklic svojega življenja, kjer ni bilo nobenega, da biga obe-silili!

Brzoi-va poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 16. (B) (Zbornica poslancev.) — (Nadaljevanje poročila v političnem pogledu.) Poslanec Choc je nadaljeval svoj govor do 3. in pol ure zjutraj. Ob istem času so prišli v dvorano skoraj vsi poslanci na levici, a tudi centrum je bil mnogostevilno zastopan. Po zaključnem govoru posl. K u b r a je bila nujnost njegovega predloga odklonjena. Zbornica je na to razpravljala o nujnem predlogu poslance P r a š e k a glede tarfa za kupovanje umetnih gnojil za kraje, ki trpijo bedo. P r a š e k je svoj predlog utemeljeval v 2. in pol urnem češkem govoru in je bil le redkokrat pretrgan. Ko je poslanec Prašek končal svoj govor, bila je razprava ob 6. uri zjutraj zaključena. Glavna govornika sta se odrekla besedi, istotako poslanec Prašek zaključnemu govoru. O glasovanju je bila nujnost predloga odklonjena. Ob 6. in en četrti zjutraj je podpredsednik Kaiser prekinil sejo do 10. ure predpopoldne.

DUNAJ 16. (B) Podpredsednik Kaiser je sejo, prekinjeno ob 6. uri in četrti zjutraj, otvoril ob 10. uri in četrti predpopoldne ter je podelil besedo ministerskemu predsedniku dr. Koerberju. Le ta je izvajal, da vlada smatra za svojo dolžnost, da obvesti zbornico o dogovorih z ogrsko vlado še predno pride dotična predloga pred zbornico, kar da se zgodi bližnje dni. Ministerski predsednik je najprej razložil temeljno črto onih nesporov, ki so vodili vlado o sklepanju nasgote. Prejšnjih dogovorov, določenih ustavnim potom s cesarskimi naredbami, ni bilo možo

prezirati, pač pa je šlo za to, da se preprečijo gotove škodljive konsekvence. Tako na pr. glede prometa s živino, veterinarske policije, takojšnje odprave tirolskih doklad, obdačevanje komisijih zalog in transportnega davka za promet na Donavi.

DUNAJ 16. (B.) Ministerski predsednik govori dalje: Vlada je tega mnenja, da je po sklenjenih dogovorih avstrijsko poljedelstvo zavarovano pred zanašanjem kuge mej prešči ne da bi se bil opustil ozir na aprovizioniranje. Celo vrsto želja je vlada morala umakniti, da ne bi morala žrtvovati drugo. Vlada je bila tudi mnenja, da sme privoliti v oproščenje ogrskih državnih fondov od rentnega davka.

Ogrski zastavni listi pa ostanejo podvrženi davku. Po ohranitvi železniškega obrata in po ugotovljenju neizogibnih določeb v reglementih za obrat na železnicah obeh državnih obszjih so zavarovani važni obratni interesi. Dalje je govoril o tarifni predpisih, o vprašanju umakovanja državnih not, da se prične plačevanje v gotovini.

Od prvega marca naprej cirkulirajo zakonito le še note avstro-ogrsko banke, katere pa mora banka vsaki čas zameniti z denarjem v kovini. Uvaževaje ta važna dejstva predložiti obe vladi po preteku termina za obligatno umaknenje državnih not načrt zakona o začetku plačevanja v gotovini.

Seveda, ako ne nastopijo v tem pogledu kake nenadejane okolnosti politične ali gospodarske naravi, ki bi branile to, in če državni zbor reši predlog, ki se predloži meseca marca, potem bo avstro-ogrsko monarhija uživala v bližnjem času vse do brote dobro fundirane metalne zlate veljavne. — Seja traja dalje.

Politčno društvo »Edinost«

Vabilo

na

javni shod

kategora priredi

politično društvo »Edinost«

v gostilni g. Prašelj (otroški vrtec)

v Rocolu.

v nedeljo dne 18. januarja t. l.

DNEVNI RED:

„Pogovor o občinski upravi.“

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

O d b o r.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljeneh prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitana	ZALOGA: Piazza Resario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberga št. 21
--	---

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetartj, srzal in slik. iz-
vrtuje narečba tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJE: CARIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
a in železnico Franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Gostilna „Gambrinus“

v ulici Rossetti št. 2

raznánja cenjenemu občinstvu, da bode od sedaj naprej vsako soboto od 7. ure zvečer do 2. ure popolnóči

družinski ples.

Za mnogobrojni obisk se najljubšeje priporoča udana

Marija Butkovič,
krmarica.

M. U. dr. Ant. Záhorský

Trst,
ul. Carintia 8

ordinuje od 9—12 pop. d.
2—4 pop. d.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. foto Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljave so poštne proste. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. piv. avstr. Loyda.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško isto, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
1. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K⁴ ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju že nitve ali prehoda v vojske zavarovani zue sek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

V trgovini z manifakturnim blagom

tvrdke

Giuseppe Bolle

ulica Nuova, nasproti palači Salem

se prodaja

1 zimska maja za ženske po nč. 50
moške „ „ 55

Velik izbor fuštanja navadnega, modrega, rudečega, velenr izdel. Fiket bel itd.

Velikansko skladišče Ul. Nuova
platinin in bombaževin št. 15.

Vittorio Gasparini

Prodaja za

velikonočna in novoletna darila

85 ducata angl. žepnih rut s podobami
125 „ „ „ (battista) za gospe
260 service za 6 oseb od belega damaska
210 „ „ 6 „ z barvanim robom
325 „ „ 6 „ a jour barvani
238 1/2 ducata brisalk
358 1/2 ducata brisalk platnenih s poveski.

TRDNE CENE. 10% odbitek od označenih cen.

Vsled bližajočega se zaključka sezije razprodaja po znižanih cenah ves fuštanj nahajajoč se v skladišču.

Razpis

raznih del.

„Žrčaska posojilnica in hranilnica“

naznanja, da odda pri svoji stavbi Piazza Caserma št. 2 mizarska, kleparska, ključavničarska, steklarska, pleškarska in slikarska dela kakor tudi postavbo strehe iz lesnega cementa.

Ponudniki naj se oglasijo do 31. t. m. pisмено v pisarni ulica S. Francesco št. 2 kjer se dajajo pojasniti v stavbinskih zadevah od 11—12 dopoldne.

Očiščeno perje za postelje
in puh

priporoča

LJUBLJANA
Pred škofijo
št. 20.

F. HITI

LJUBLJANA
Pred škofijo
št. 20.

Naročila se točno izvršujejo.

Na zahtevo vzorce s cenami.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Hiša na prodaj.

Primerna hiša na lepem kraju v bližini Sv. Justa je takoj na prodaj. Pobljže se izve v naši tiskarni, ulica Carintia št. 12.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za olopošiljanje po železnici ali morju.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcantone št. 1. - Trst

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

sprejema naročila
vsakovrstnih tiskovin.

TISKARNA „EDINOST“

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebiljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, merit in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljšo umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna

Cene nizke.

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz

Promesse izdaja k vsakemu zrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in novčujo zapale

kupone

Vinkluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. Borzna naročila.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

* Promet s čeki in nakaznicami.